

Identifikace vědeckých pracovníků

Kolektiv autorů KA1
„Informační podpora“

Identifikace vědeckých pracovníků

Tento dokument vznikl v rámci Individuálního projektu národního pro oblast terciárního vzdělávání, výzkumu a vývoje „Efektivní systém hodnocení a financování výzkumu, vývoje a inovací – CZ.1.07/4.1.00/33.0003“ (IPN Metodika), který byl realizován Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK) a financován z Evropského sociálního fondu (ESF) a státního rozpočtu České republiky.

Obsah

1. Úvod	4
2. Identifikátor ORCIDiD	5
3. Identifikátor ResearchID (WOS), Author ID (SCOPUS)	8
4. Identifikátor vedick – v Informačním systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací	9
5. Souhrn	10
6. Závěr	11
Seznam zkratk	13

Seznam obrázků a tabulek

Obr. 1 Formulář pro přidělení identifikátoru ORCIDiD	5
Obr. 2 Nastavení profilu ORCID	6
Obr. 3 Příklad formuláře pro manuální vyplnění údajů, přístup z ResearcherID do ORCID	7
Obr. 4 Příklad odkazů v profilu ORCID	7
Obr. 5 Příklad propojení profilů ResearcherID a SCOPUS s ORCIDiD, hledání dle ORCIDiD ve WOS a SCOPUS	8
Obr. 6 Vyhledání výsledků dle vedick autora v RIV	9
Obr. 7 Zobrazení identifikátoru vedick v RIV u domácích autorů, domácí autor bez přiděleného ID	9
Tab. 1 Přehled identifikátorů	11

1. Úvod

Výzkumníci během svého vědeckého působení mění příjmení (provdané autorky). Příjmení a jména výzkumníků na publikacích se liší tvarem zápisu (celé jméno, iniciála s diakritikou, bez diakritiky), afiliace v dokumentech se mění podle pracovišť, kde pracují. Vzhledem k časté mezinárodní spolupráci mohou být uváděna tuzemská i zahraniční pracoviště, případně několik pracovišť současně. Často není jednoduché přiřadit výstupy a další profesní aktivity vědcům, kteří mají shodná jména, natož když ještě pracují ve stejném oboru. Identifikátory můžeme rozdělit do dvou skupin. **První skupinou** jsou identifikátory, které **systémy** přidělují **automaticky** (např. identifikátory v RIV, identifikátor autority autorů v Národní knihovně, systémová čísla v evidenčních systémech organizací, Author ID v databázi SCOPUS). **Druhou skupinu** tvoří identifikátory, které systém přidělí uživateli na základě požadavku o **vytvoření uživatelského účtu**, takto vzniká např. identifikátor ORCIDiD nebo identifikátor ResearcherID ve WOS. Výzkumníkovi je přiřazena celá řada jedinečných identifikátorů a není v jeho možnostech, aby využíval a aktualizoval všechny uživatelské účty, které různé systémy nabízejí či přiřazují.

Jednoznačná identifikace je důležitá nejen pro výzkumníky, aby mohli prezentovat výsledky své vědecké činnosti, ale využívá se též pro hodnocení autorů a pracovišť, vydavatelům a poskytovatelům finančních podpor zjednodušuje administrativu a usnadňuje organizaci databází. Zavedením **trvalého jedinečného identifikátoru výzkumníka se vyřeší** jednoznačné přiřazení výstupů a dalších profesních aktivit danému vědeckému pracovníkovi. V mezinárodním kontextu se stává celosvětově podporovaným a rychle se rozvíjejícím identifikátor [ORCIDiD](#).

2. Identifikátor ORCIDiD

ORCID je registr trvalých jednoznačných identifikátorů **ORCIDiD**, který vznikl na nekomerční platformě v roce 2010. V polovině roku 2015 má tento identifikátor zaregistrováno více než 1,5 milionu vědců. K jeho podpoře se hlásí stále více organizací a vědeckých společností, zapojeni jsou i světoví vydavatelé a grantové agentury. Rozšiřuje se počet zemí a pracovišť, kde je vědeckým pracovníkům nařizeno vytvoření identifikátoru. Implementuje se do workflow CRIS systémů organizací (za úplaty) nebo organizace využívají API (zdarma). Na webové stránce ORCID.org jsou zveřejněny aktuální podrobné informace o vývoji a podpoře celého systému. Některé části jsou již přeloženy do českého jazyka.

ORCID vychází z normy ISO 22729.

ORCIDiD si může založit **každý vědec** (není omezen zemí, oborem, institucí, počtem uložených vědeckých výsledků v komerčních databázích apod.), pokud souhlasí s podmínkami o využívání registru ORCID zveřejněných na webových stránkách ORCID.org. **Vytvoření** uživatelského účtu je jednoduché. Žadatel vyplní formulář (Obr. 1), kde uvede své jméno a e-mail, na který mu dojde informace o přiděleném ORCIDiD.

Obr. 1: Formulář pro přidělení identifikátoru ORCIDiD

Získejte ORCID iD registrací

ORCID poskytuje trvalý digitální identifikátor, který vás odliší od všech ostatních výzkumníků. Díky integraci v tak významných fázích výzkumu, jako je podávání rukopisů publikací a žádostí o granty, podporuje ORCID iD přímé propojení mezi vámi a vaší profesní činností. Tím docílíte toho, že vaše práce bude viditelná a snadno dohledatelná.

As per ORCID's [terms and conditions](#), you may only register for an ORCID iD for yourself.

Křestní jméno

*

?

Příjmení

Email

*

Znovu zadejte email

*

Heslo

*

?

Potvrďte heslo

*

Výchozí nastavení soukromí pro nové výzkumné aktivity (díla, zaměstnání, financované projekty atd.)

Po přihlášení do uživatelského účtu si uživatel vyplní svůj **profil** – životopis. Uvede varianty jmen v publikacích, klíčová slova, údaje o vzdělání a zaměstnání, přehled svých projektů a výstupů. Ke všem jednotlivým údajům v profilu lze nastavit **přístup** (veřejně přístupné informace, informace, které jsou přístupné vybraným uživatelům a údaje přístupné jen uživateli samému). **Správou účtu** lze pověřit i další uživatele a organizace (Obr. 2).

Obr. 2: Nastavení profilu ORCID

Životopis

▼ Vzdělání (0)

+ Přidat vzdělání

⇅ Řazení

Nepřidali jste žádné vzdělání, [přidat nyní](#)

▼ Zaměstnání (1)

+ Přidat zaměstnání

⇅ Řazení

Library CAS: Prague, Česká republika

až současnost

Zdroj: Jana Doleželová

Vytvořil(a): 2015-06-11

▼ Financované projekty (0)

Nepřidali jste žádné financování, [přidat nyní](#)

▼ Díla (2)

+ Přidat c

ASEP ANALYTICS. A SOURCE FOR EVALUATION AT THE ACADEMY OF SCIENCES OF THE CR

Kdo toto uvidí?

každý

důvěryhodné strany

pouze já

[Další informace o nastavení soukromí](#)

Také známý jako

varianty jmen

+ Zrušit Uložit změny

Země

Česká republika

Klíčová slova

+ Zrušit Uložit změny

ZÁZNAM O SPRÁVĚ

Křestní jméno

Příjmení

Jméno v publikacích

Zrušit Uložit změny

Záznamy o výstupech (díla) uživatele se do profilu uloží buď ručně – vyplněním tabulky, nebo se záznamy uloží do textového souboru ve formátu BibTeX a naimportují se do profilu, nebo uživatel povolí automatický import z různých profilů a databází (Obr. 3). Záznamy v profilu lze seřadit dle roku vzniku, názvu a druhu dokumentu. Zobrazení záznamů by mohlo být přehlednější.

Obr. 3: Příklad formuláře pro manuální vyplnění údajů, přístup z ResearcherID do ORCID

Do profilu ORCID lze uložit odkazy na osobní webové stránky uživatele, odkazy do profilů ResearcherID, Scopus author ID, RIV, ISNI..., tím se všechny důležité informace o výzkumníkovi propojí (Obr. 4).

Obr. 4 Příklad odkazů v profilu ORCID

Každé informaci v profilu v ORCID databázi lze přidělit tři úrovně:

- "public" neboli veřejné – ty může vidět kdokoliv, kdo vstoupí do databáze ORCID přímo nebo přes API;
 - "trusted parties" neboli omezené na osoby či určené vlastníkem záznamu;
 - "private" čili soukromé – ty může vidět pouze vlastník a jím případně pověřená osoba;
- toto určení lze kdykoliv změnit.

3. Identifikátor ResearchID (WOS), Author ID (SCOPUS)

Databáze WOS a SCOPUS jsou pro vědeckou veřejnost zcela zásadní informační databáze, do kterých má přímý přístup v současnosti většina vědců v České republice. Obě databáze autorům umožňují vytvořit perzistentní identifikátor v rámci dané databáze. SCOPUS přidělí Author ID (AID) automaticky, což přináší při shodě jmen a oborů problém. Náprava je možná jen komunikací přes formulář. O ResearcherID (RID) si výzkumník zažádá obdobně jako o ORCIDiD, následně vyplní svůj profil, nastaví přístup k informacím a přiřadí relevantní výstupy z WOS do profilu.

U obou systémů jsou veřejně přístupné i citační metriky daného autora, např. počty citací, h-index autora, autorská spolupráce a citační síť na úrovni autorů, institucí, vědních oborů a zemí v daných databázích.

Pokud má výzkumník vytvořen profil v databázích WOS (ResearcherID), resp. SCOPUS (Author Identifier Scopus), pak lze vybrané záznamy automaticky nainportovat do profilu ORCID. Dle ORCID lze hledat jak ve WOS, tak ve SCOPUS. (Obr. 5).

Obr. 5 Příklad propojení profilů ResearcherID a SCOPUS s ORCIDiD, hledání dle ORCIDiD ve WOS a SCOPUS

The image displays three components related to academic database profiles:

- ResearcherID Profile:** A box containing the ResearcherID: K-5792-2013, the URL: <http://www.researcherid.com/rid/K-5792-2013>, and the ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-4649-6702>.
- Scopus Profile:** A box showing the Scopus logo, the affiliation: Library of the Academy of Sciences of the Czech Republic, the Author ID: 56100490800, and the ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-1807-4038>.
- Web of Science Search Interface:** A screenshot of the Web of Science search page. It features a search bar with the example text "A-1234-5678 OR 0000-0001-2345-6789". Below the search bar, there is a section for "Author search" with fields for "Author Last Name..." (e.g. Smith), "Author Initials or First Name..." (e.g. J.L.), and "Affiliation..." (e.g. University of Toronto...). There is also a checkbox for "Show exact matches only". At the bottom, there is a field for "ORCID ID..." (e.g. 1111-2222-3333-4444) with a search icon.

4. Identifikátor vedídk – v Informačním systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací

V databázi RIV a CEP je tvůrci (autorovi) přiřazen identifikátor **vedídk**, který je vytvořen na základě rodného čísla autora. Pokud je autor domácím autorem pracoviště, musí být u záznamu v souboru uvedeno jeho rodné číslo. Rodná čísla nejsou zveřejněna a nelze je z tohoto identifikátoru odvodit. Dle identifikátoru vedídk lze vyhledat výsledky autora v RIV a projekty v CEP, kde je autor řešitelem či spoluřešitelem (Obr. 6). Pokud nemá autor přiděleno rodné číslo (zahraniční spolupracovníci působící v ČR), je u výsledku uvedeno jen datum narození a vědec pak nemá vedídk přiřazen (Obr. 7). Výhodou identifikátoru vedídk proti výše uvedeným identifikátorům je skutečnost, že jeden výzkumník si nemůže zřídít (ať už záměrně nebo omylem) více identit.

Obr. 6: Vyhledání výsledků dle vedídk autora v RIV

Tvůrce výsledku

Příjmení:

Jméno:

Identifikátor vědce:

Výsledek

Obr. 7: Zobrazení identifikátoru vedídk v RIV u domácích autorů, domácí autor bez přiděleného ID

Informační systém výzkumu, experimentálního vývoje a inovací
výzkum, vývoj a inovace podporované z veřejných prostředků ČR

Aktivity VaVaI
Poskytovatelé podpory VaVaI
Programy VaVaI
Subjekty ve VaVaI
Veřejné soutěže ve VaVaI
Projekty VaVaI
Výzkumné záměry

RIV/68378271:____/13:00396529 - Luminescence and origin of lead-related centers in single crystalline films of Y2SiO5 and Lu2SiO5.

Údaje o výsledku
Identifikační kód: RIV/68378271:____/13:00396529
Název v původním jazyce: Luminescence and origin of lead-related centers in single crystalline films of Y2SiO5 and Lu2SiO5.
Druh: J - Článek v odborném periodiku
Jazyk: eng - angličtina
Obor: BH - Optika, masery a lasery
Rok uplatnění: 2013
Kód důvěrnosti údajů: S - Úplné a pravdivé údaje nepodléhající ochraně podle zvláštních právních předpisů
Počet výskytů výsledku: 2

Tvůrci výsledku
Počet tvůrců celkem: 7
Počet domácích tvůrců: 3

Tvůrce
Babin Vladimír (státní příslušnost: EE - Estonská republika; A - domácí tvůrce)
Gorbenko V. (státní příslušnost: UA - Ukrajina)
Krasnikov A. (státní příslušnost: EE - Estonská republika)
Mihóková Eva (státní příslušnost: CZ - Česká republika; A - domácí tvůrce; vedídk: 3941450)
Nikl Martin (státní příslušnost: CZ - Česká republika; A - domácí tvůrce; vedídk: 1021508)
Zazubovich S. (státní příslušnost: EE - Estonská republika)
Zorenko Y. (státní příslušnost: UA - Ukrajina)

5. Souhrn

Vývoj mezinárodního identifikátoru ORCIDiD naznačuje, že se postupně stává globálním, trvalým, jedinečným identifikátorem. Řada českých autorů, kteří publikují v mezinárodních časopisech nebo žádají o mezinárodní granty si identifikátor ORCIDiD již vytvořila na základě doporučení či nařízení vydavatelů, poskytovatelů finanční podpory, pracovišť a dalších subjektů, které tento identifikátor podporují. Vytvoření identifikátoru ORCIDiD má řadu výhod:

- Vytvoření uživatelského účtu je zdarma a přístupné pro každého vědce.
- Správa účtu je jednoduchá, lze ji sdílet s dalším uživatelem.
- Do uživatelského profilu je možno uložit důležité informace, které se týkají vědecké působnosti (životopis, údaje o vzdělání, pracoviště, výčet řešených projektů, varianty jmen, klíčová slova oboru...).
- Autor rozhoduje, které informace z profilu budou soukromé, přístupné veřejnosti a dalším uživatelům.
- Podpora automatického importu publikací z různých systémů.
- Profil je propojen uloženými odkazy s webovými stránkami a ID profilů autora v jiných databázích.

Výběr identifikátorů, které výzkumník využívá, závisí na řadě faktorů:

- na požadavcích vydavatelů a oboru, ve kterém působí;
- na požadavcích poskytovatelů finanční podpory, zda je autor řešitelem projektů (domácích, zahraničních);
- na požadavcích pracovišť, na kterých pracuje i se kterými spolupracuje.

V ORCID databázi si výzkumník může udržovat na jediném místě dobrý pořádek, jednak o své publikační a jiné činnosti, jednak o projektech, jichž se účastní. Odtud může pohodlně vše exportovat pro různé účely.

6. Závěr

Trvalý jedinečný identifikátor ORCIDiD by měl být začleněn do národního Informačního systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací rozšířením struktury databází RIV a CEP. Mohla by být vytvořena databáze výzkumníků spravovaná na národní úrovni jako součást CRIS, kterou by bylo možné provázat s ORCID.

Pokud výzkumník užívá další identifikátory, lze je uvést v profilu ORCID.

Vědecká veřejnost, poskytovatelé finanční podpory a vydavatelé v České republice by měli být informováni o možnostech využití jednotlivých identifikátorů pro jednotlivé subjekty.

ORCID je zdarma pro jednotlivce, kteří chtějí využít možností identifikátorů. Pokud budou chtít přístup do ORCID API instituce či poskytovatelé a používat pokročilé funkce, situace je jiná (podmínky jsou uvedeny na <http://orcid.org/about/membership>).

Povinné zavedení osobních identifikátorů by mělo být posouzeno právníky z hlediska ochrany osobních údajů.

Tab. 1 Přehled identifikátorů

	RID	ORCIDiD	AID	vedidk
	Thomson Reuters	ORCID inc.	Elsevier	IS VaVal
Databáze	WOS	Registr ORCIDiD	SCOPUS	RIV, CEP
Vyhledání v bázi dle ID	RID, ORCIDiD	ORCIDiD	AID, ORCIDiD	vedidk
Přidělení ID	vytvořením účtu	vytvořením účtu	systém přiděluje automaticky	systém přiděluje automaticky na základě rodných čísel, pokud jsou uvedena
Správa ID	uživatel	uživatel	systém, uživatel	systém
Lze vytvořit ID bez výsledků v příslušné bázi a uložit výsledky z jiných zdrojů	ano	ano	ne	ne
Podpora uvedení odkazů na další ID resp. webové stránky autora	lze uvést jakékoliv odkazy autora	lze uvést jakékoliv odkazy autora	ORCIDiD	
Editace/mazání údajů v profilu on-line uživatelem	ano	ano	žádost úprav přes formulář	
Podpora druhů výsledků – publikačních	ano	ano	ano	ano
Podpora druhů výsledků – nepublikačních	patenty	patenty, výsledky aplikovaného výzkumu, jiné	patenty	patenty, výsledky aplikovaného výzkumu, jiné

Import výsledků do profilu z	WOS, ORCID, txt – formát RIS, vytvoření záznamu	RID, AID, ISNI, CROSSREF..., txt – formát BiBTeX, vytvoření záznamu		
Export výsledků z profilu do profilu	ORCID	RID	ORCID	
Metriky	h index Spolupráce Citační analýzy	dostupné prostřednictvím RID, AID	h index Spolupráce Citační analýzy	
Formy jmen autora, různá pracoviště	ano	ano	ano	
Oborové zaměření	ano	ano	ano	
Životopis	ne	ano	ne	
Uvedení projektů autora	ne	ano	ne	
Jeden vědec může zřídit více ID	ano	ano	ano	ne

Pozn. Všechny identifikátory mají vývoj, správci reagují na požadavky uživatelů a rozšiřují funkčnost.

Seznam zkratk

AID	Author ID
API	Programové rozhraní aplikace
CEP	Centrální evidence projektů – část IS VaVal
CRIS	Current research information system
ČR	Česká republika
ESF	Evropský sociální fond
ID	Identifikace
IPN	Individuální projekt národní
ISNI	International Standard Name Identifier
ISO	International Organization for Standardization
IS VaVal	Informační systém výzkumu, experimentální vývoje a inovací
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
OP VK	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
ORCID	Open Researcher and Contributor ID
RID	ResearchID
RIV	Rejstřík informací o výsledcích – část IS VaVal
Scopus	Abstraktová a citační databáze odborné recenzované literatury
WOS	Web of Science

Identifikace vědeckých pracovníků

Vydává Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Karmelitská 7, Praha 1
Individuální projekt národní pro oblast terciárního vzdělávání, výzkumu a vývoje:
Efektivní systém hodnocení a financování výzkumu, vývoje a inovací (IPN Metodika)

<http://metodika.reformy-msmt.cz/>

Praha 2015